

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa "D." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O.

przeciwko "A." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 czerwca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt I ACa 821/14,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) przyznaje radcy prawnemu B. N., prowadzącemu Kancelarię Radcy Prawnego B. N. w P., od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Poznaniu kwotę 5.400,- (pięć tysięcy czterysta) zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu pozwanemu w postępowaniu kasacyjnym,

3) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.600,- (trzy tysiące sześćset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Pozwana A. sp. z o.o. z siedzibą w B. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 18 listopada 2014 r., oddalającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30 października 2013 r., w którym

uwzględniono powództwo D. sp. z o.o. z siedzibą w O. o zapłatę kwoty 495 148,38 zł z tytułu umowy sprzedaży.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

Ustawodawca, wprowadzając skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek prawny służący od prawomocnych orzeczeń, podkreślił, że jej celem jest ochrona interesu publicznego polegającego na ujednoliceniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. Jego rolą nie jest zatem korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet gdyby one rzeczywiście wystąpiły. Ocena podstaw przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje w ramach tzw. przedsądu. Sąd Najwyższy bada, czy wskazano i należyście umotywowano przyczyny powołane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. czy występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, i przyjmuje ją do rozpoznania, jeżeli jest spełniona przynajmniej jedna z nich. Kognicja Sądu Najwyższego na tym etapie postępowania jest ograniczona i nie obejmuje oceny zasadności podstaw skargi kasacyjnej, zastrzeżonej dla Sądu orzekającego w innym składzie.

W art. 398⁴ § 2 k.p.c. przewidziano wymaganie przytoczenia i odrębnego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Pozwana oparła wniosek na przyczynach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c., podnosząc, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, wyrażające się w potrzebie rozstrzygnięcia, czy towar o innym składzie chemicznym niż zamówiony jest towarem wadliwym, czy innym, niewadliwym towarem.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) w zasadzie powinno odpowiadać wymaganiom stawianym zagadnieniu prawnemu

przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. - zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z dnia 14 września 2012 r., I UK 218/12 - nie publ.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z dnia 24 października 2012 r., I PK 129/12 - nie publ.). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy postawić w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować jego elementów (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14 - nie publ.). Kolejnym niezbędnym wymogiem uzasadnienia tej przesłanki jest wskazanie przepisu prawa, który wzbudził poważne wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2014 r., II PK 257/13, nie publ.), a także różnych możliwych sposobów jego interpretacji, wynikających z judykatury lub piśmiennictwa, w tym również zajęcia przez samego skarżącego stanowiska co do przyczyn wadliwości zaskarżonego orzeczenia (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 54/12, nie publ.). Wymagania tego nie można zastąpić postawieniem samych pytań do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2011 r., I PK 52/11, nie publ.) Jednocześnie zagadnienie prawne może zostać uznane za istotne tylko wtedy, kiedy Sąd Najwyższy nie wyraził jeszcze stanowiska, a w przypadku rozstrzygnięcia wykazania, że zaszły okoliczności uzasadniające jego zmianę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP 2003, nr 13, poz. 5). Wywód przedstawiony przez skarżącą nie odpowiada powyższym wymaganiom. Poza sformułowaniem samego zagadnienia i krótką wzmianką o treści przepisów

prawa podatkowego (zamieszczonej zresztą bez uzasadnienia, dlaczego ich treść - w ocenie skarżącej - mogłyby mieć jakikolwiek wpływ na wynik sprawy) nie przytoczono żadnej argumentacji prawnej, nawiązującej do judykatury i piśmiennictwa, nawet do własnego stanowiska pozwanej, nie przedstawiono konkurencyjnych względem siebie możliwości rozwiązania podniesionej kwestii, a także nie wskazano, w jaki sposób jej rozstrzygnięcie miałyby wpłynąć na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Tak ograniczone uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania uniemożliwia Sądowi Najwyższemu ocenę czy rzeczywiście twierdzona przyczyna zachodzi.

Z kolei przesłanka istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa - mimo wystąpienia takiej potrzeby - nie doczekał się wykładni albo że niejednolita jego interpretacja wywołuje w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych rozbieżności w judykaturze (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, nie publ.). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności, zawierającej szczegółowe omówienie, na czym polegają wątpliwości interpretacyjne, a w przypadku istnienia rozbieżności w judykaturze, przytoczenia odpowiednich orzeczeń i wyjaśnienia, na czym owe rozbieżności polegają (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, nie publ.; z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3-4, poz. 43; z dnia 19 października 2006 r., IV CSK 246/06; z dnia 30 maja 2005 r., I PK 23/05, nie publ.). Skarżąca w ogóle nie uzasadniła wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania w tym zakresie.

Przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa

nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym jego zdaniem Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia. Pozwana odniosła się wprawdzie do dwóch przepisów prawa, które - w jej ocenie - zostały błędnie zastosowane, jednak przedstawione przez nią wywody nie prowadzą do konkluzji, że doszło do naruszeń prawa niewątpliwych i oczywistych!! Przeciwnie, skarżąca bądź to próbuje skonstruować własną wersję okoliczności faktycznych sprawy, polemiczną względem ustaleń sądu, co jest niedopuszczalne (art. 398 § 3 k.p.c.), bądź to tworzy załączek argumentacji prawnej wskazującej raczej na złożoność niż oczywistość przedstawianego przez nią problemu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 *a contrario* odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, zaś o kosztach postępowania kasacyjnego orzekł na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 13 ust. 4 pkt 2 i § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, znajdującego zastosowanie na mocy § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie). Rozstrzygnięcie o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zapadło na podstawie §§ 15 i 16 w zw. z § 12 ust. 4 pkt 2 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, znajdującego zastosowanie na mocy § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

jw